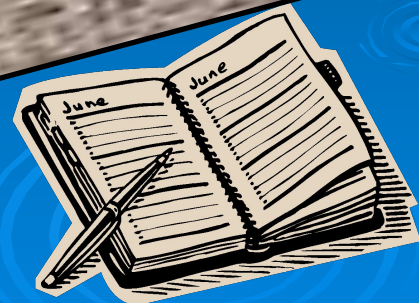

1989-yil 21-oktabr

O'ZBEK TILIGA DAVLAT TILI MAQOMI BERILDI

Ona tilim

30 yoshing

muborak

*O'zbekiston
Respublikasi
Konstitutsiyasi*

1-bo'lim 4-moddada

O'zbek tili Davlat tilidir

O'zbek xalqi tarixida keng foydalanib kelingan yozuvlar

Runik yoki O'rxun
–Enasoy
yozuvi

Uyg'ur yozuvi

Arab yozuvi

Lotin yozuvi

Lotin yozuviga
asoslangan
o'zbek
alifbosi

Kiril yozuvi

O'zbek tilining taraqqiyot bosqichlari

1. Qadimgi turkiy adabiy til (VII asrdan – XIII asrgacha).
2. Eski o`zbek adabiy tili (XIII–XIV asrdan – XIX asrning ikkinchi yarmigacha).
3. Hozirgi o`zbek adabiy tili (XIX asrning ikkinchi yarmidan hozirgacha).

O`rta maktab darsligida quyidagicha:

1. Qadimgi turkiy til;
2. Eski turkiy til;
3. Eski o`zbek adabiy tili;
4. Hozirgi o`zbek adabiy tili.

Qadimgi turkiy til XI-XIV asrlar

Yusuf Xos Hojibning
«Qutadg`u bilig» asari

Ahmad Yugnakiyning
«Hibatul haqoyiq»
asari

Mahmud Qoshg`ariyning
«Devonu lug`otitturk»
asari

Xorazmiyning
«Muhabbatnoma»
asari

Burhoniddin
Rabg`uziyning
"Qissas-ul Rabg`uziy"
asari

Eski o'zbek adabiy tili

**Alisher Navoiy
"Xamsa"**

**Zahiriddin Muhammad
Bobur "Boburnoma"**

**Nodirabegim
"Firoqnoma"**

**Gulxaniy
"Zarbulmasal"**

**Shermuham Munis
"Munis ul-ushshoq"**

**Alisher Navoiy
"Tarixi muluki Ajam"**

**Ogahiy
"Ta'viz ul-oshiqin"**

**Uvaysiy
chistonlari**

Mashrab g'azallari

Maxmur g'azallari

Turdi Farog'iy

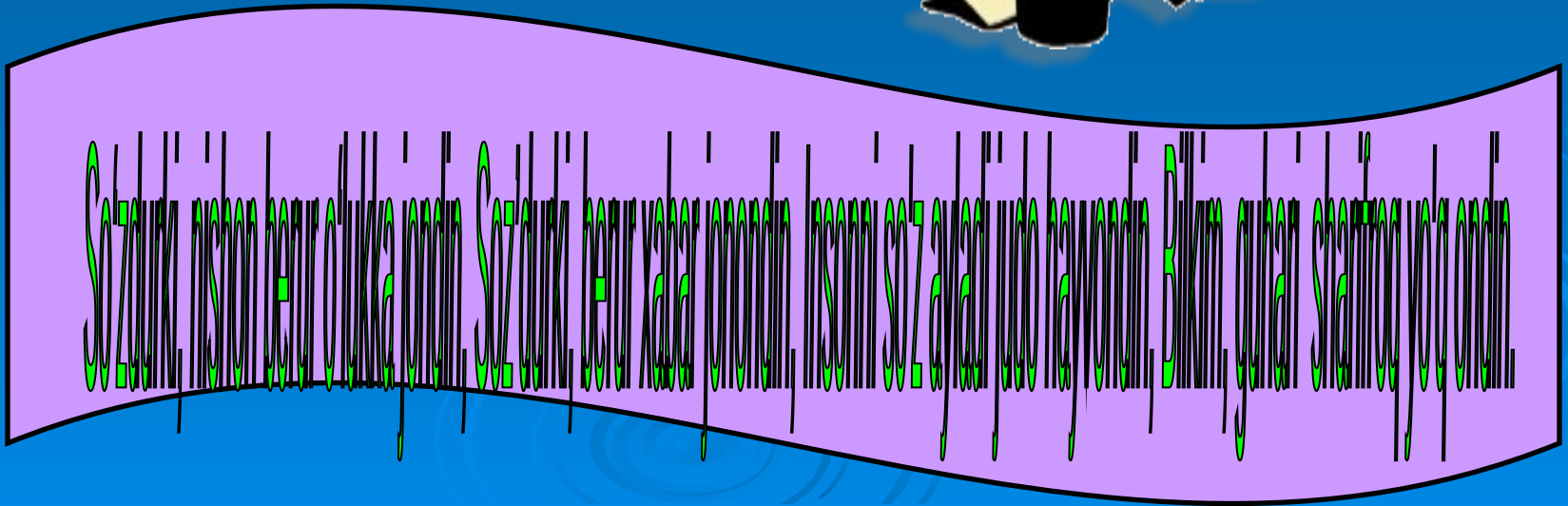
**Munis Xorazmiy
g'azallari**

Mahmud Qoshg'ariy

**"Devonu
lug'otit-turk"**

**Men turklar, turkmanlar,
chigillar, qirg'izlarning
shaharlarini, qishloq va
yaylovlarini ko'p yillar
kezib chiqdim, lug'atlarini
to'pladim, turli xil so'z
xususiyatlarini o'rganib
chiqdim.**

Alisher Navoiy

N
M
U
H
A
M
M
A
D
B
O
B
U
R

Jahon otin Uvaysiy

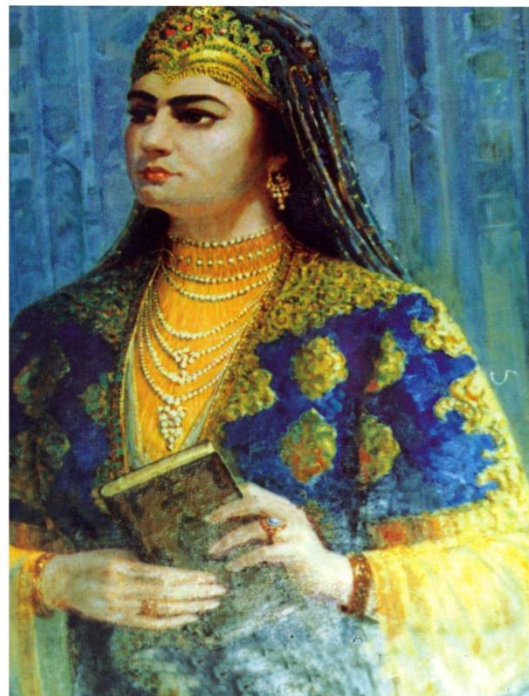
JAHON OTIN UVAYSIY

O'z tilin sevganlarga mahliyo Uvaysiyman
Qayda o'z elin bo'lsa, oshno Uvaysiyman
Bulbulisifat nutq aylab zabonimni rost etgum
Til qadrin bilganlarga jon fido Uvaysiyman

NODIRABEGIM

**Maqsad na edi jahona kelding,
Kayfiyatini bayon etib ket
Fosh etma ulusga ishq sirin
Ko'ngulda ani nihon etib ket**

NODIRA

АБДУЛЛА АВЛОНИЙ

Абдулла Авлоний

Milliy tilni yo'qotmak, millatning ruhini yo'qotmaktur

Abdulla Qodiriy

**Assalom, Abdulla Qodiriydurman
So'z mulkida daho, Qodiriydurman
Bir bulbuli go'yo Qodiriydurman
Netay, baxti qaro Qodiriydurman
Men yaratgan mayoq "O'tgan
kunlar"im
Bir bor varaqlab boq "O'tgan kunlar"im**

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ

MIRTEMIR

Ona tilim, onajonim tili bu,
Beshikdanoq singgan jon-u
quloqqa.

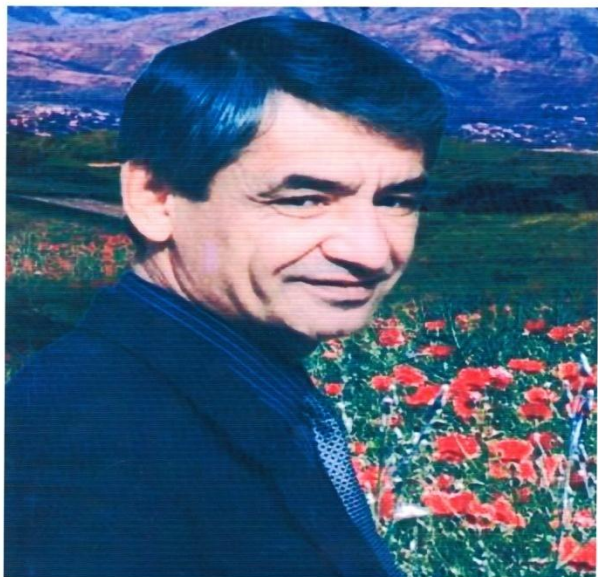
El-u yurtim xonumonim tili
bu,

Qadimlikda o'xshar ona
tuproqqa

MIRTEMIR
O'ZBEKISTON XALQ SHOIRI

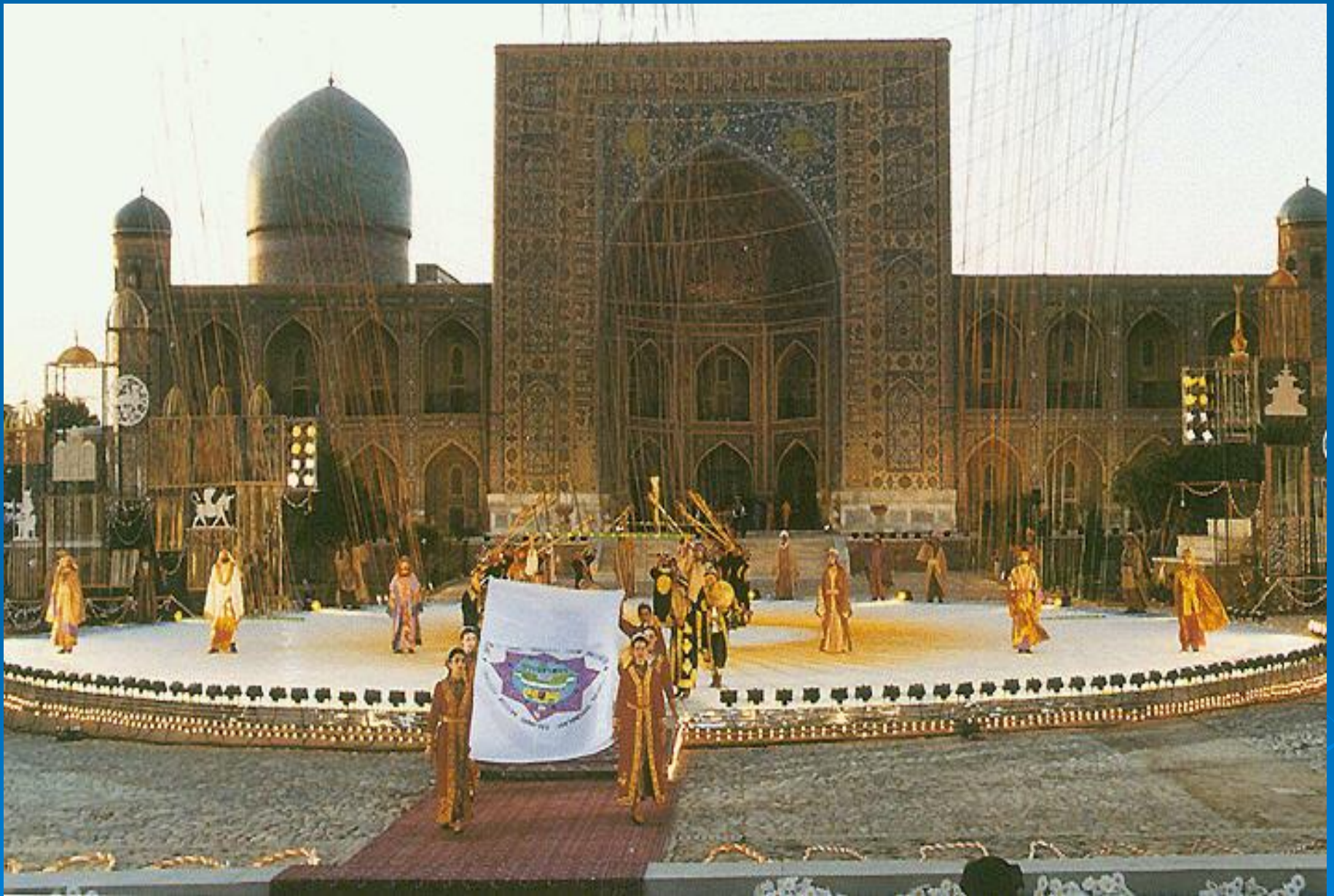
MUHAMMAD YUSUF

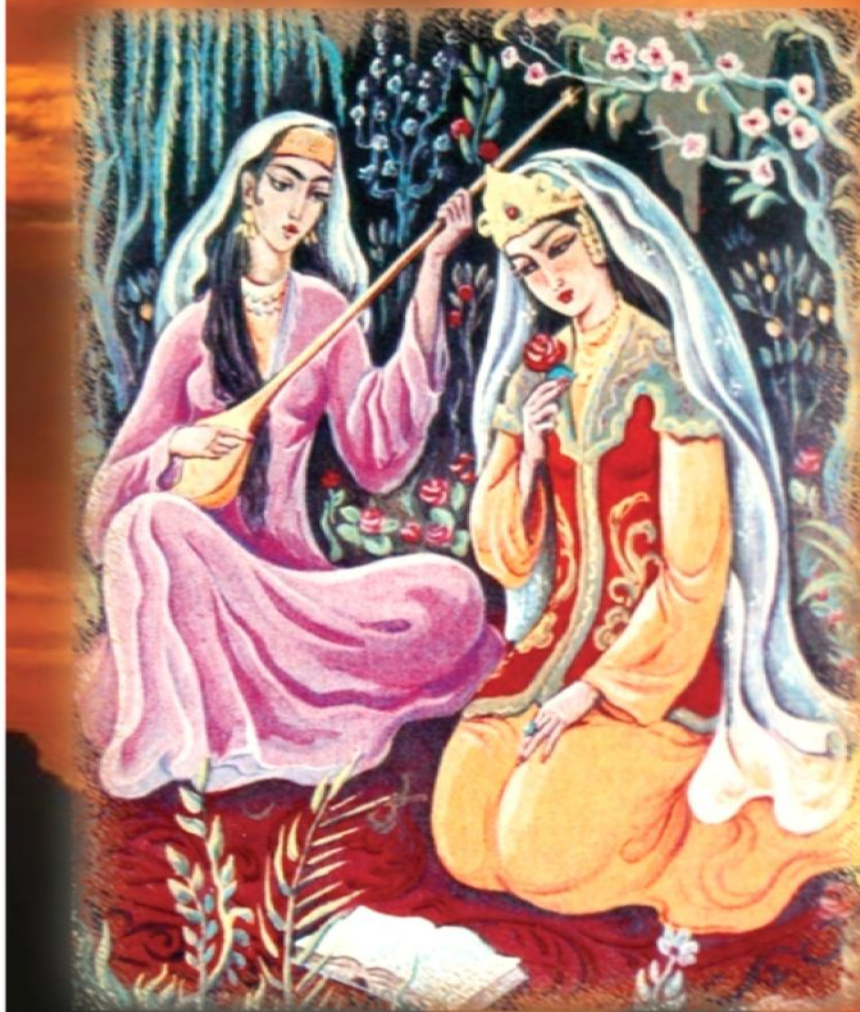

Muhammad Yusuf
(1954-2001)

**Garchi zug'um qilganlarni yoqtirmadim
She'r yozdim-u bo'lak ishni
qotirmadim.**

**Tilim turib o'z tilimda gapirmadim,
Bir eslasam eziladi bag'ri dilim
Ona tilim, kechir meni ona tilim**

Uvaysiy va Nodira

**Ilm hikmat suvni yon-
dirar
Oltin yerda qolsa
ham,
Bilimli yerda qolmas.
Ilmsiz -bir yashar,
Ilimli ming yashar.**

Toshkent. Bolalar ijodiyoti markazi

"Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch"

Ona tili –bu millatning ruhidir

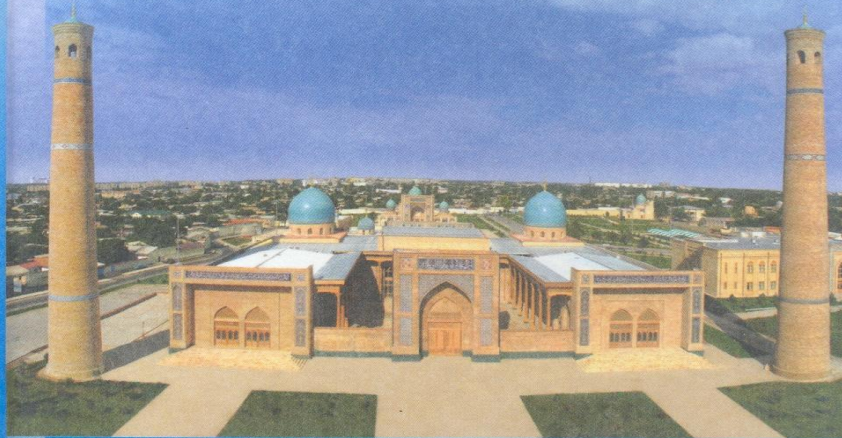
O'zlikni anglash, milliy
ong
va tafakkurning ifodasi,
avlodlar o'rtasidagi
ruhiy-ma'naviy bog'liqlik
til
orqali namoyon bo'ladi.

Jamiki ezgu fazilatlar
inson
qalbiga, avvalo, ona
allasi,
ona tilining betakror
jozibasini
bilan singadi.

Islom Karimov

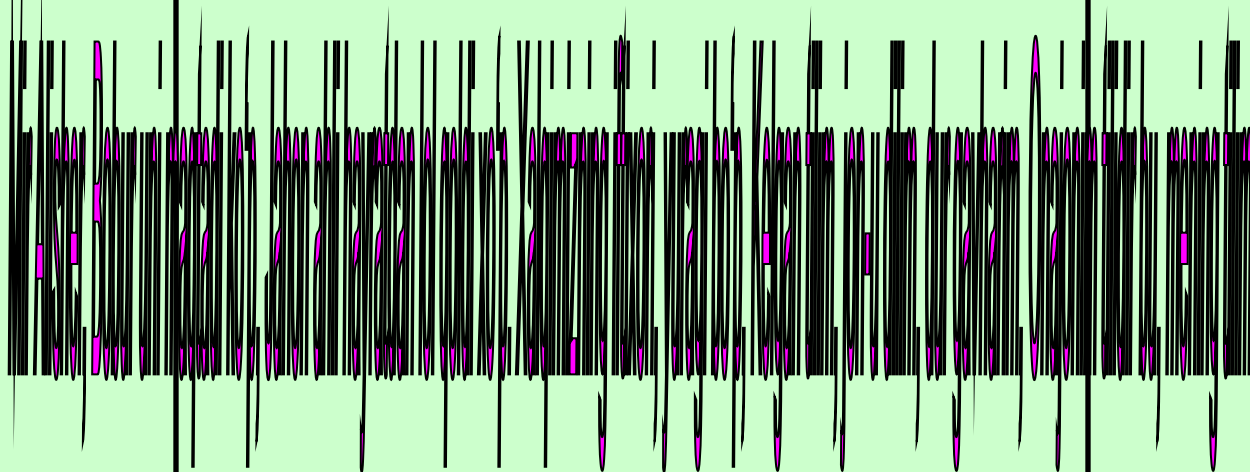

**YUKSAK
MA'NAVIYAT –
YENGILMAS KUCH**

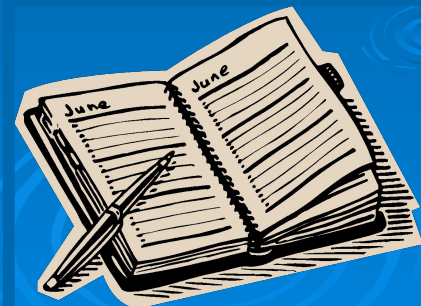

Toshkent. Alisher Navoiy haykali

Ijodkor o'qituvchilar ijodidan namunalar

Qonga kirgan sut bilan
O'zbek tilim, o'z tilim.
Ardoqlayman yurt bilan
O'zbek tilim o'z tilim.
Kunlar alla tingladim,
Tunlar alla tingladim.
O'zligimni angladim,
O'zbek tilim o'z tilim.

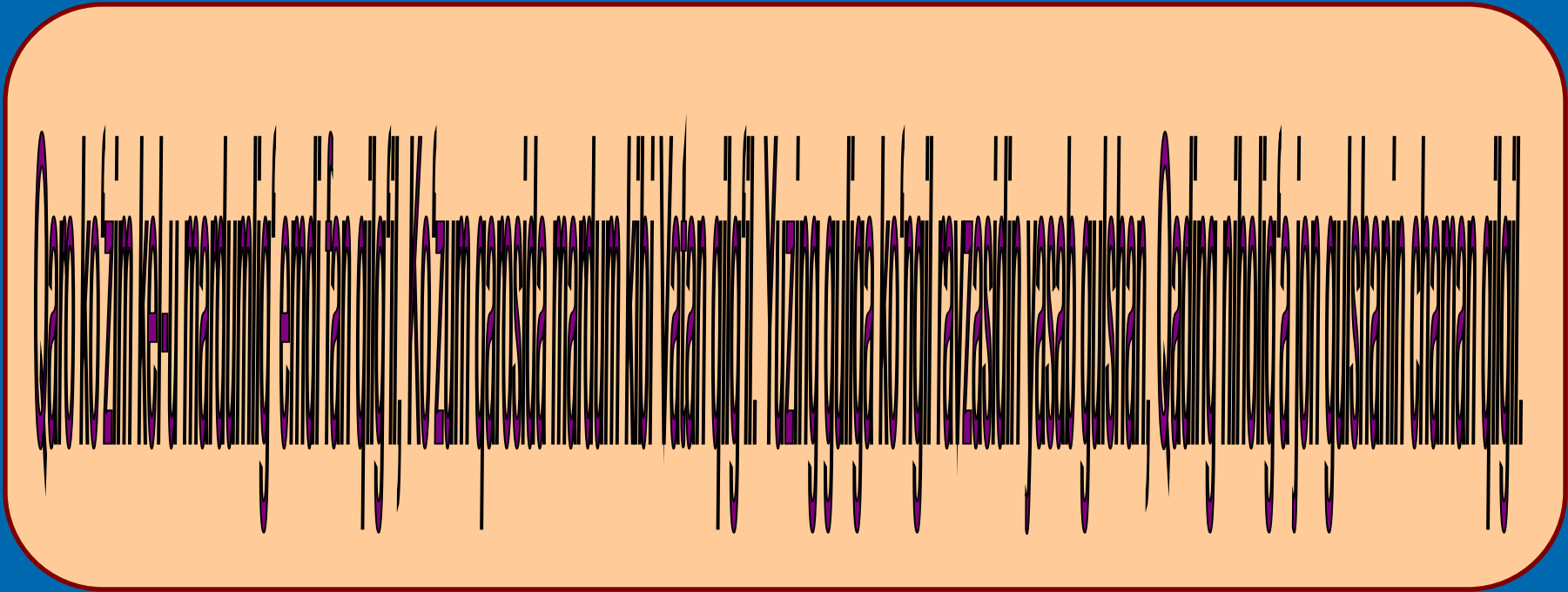

Davlat tili

**Ma'lum davlat
hududida rasmiy
aloqaaralashuv
vositasi**

**Barcha davlat hujjati
davlat tilida yoziladi,
yig'in, anjuman
va qurultoy shu
tilda olib boriladi.**

**1989-YIL 21-OKTABRDA
O`ZBEK TILIGA DAVLAT TILI
MAQOMI BERILDI.**

Kitobdan yaxshiroq
do'st yo'q jahonda,
G'amxo'ring bo'lgay u
g'amli zamonda.
U bilan qol tanho,
hech bermas ozor,
Janingga yuz rohat
beradi takror.

Alisher Navoiy
1441-1501

Alisher Navoiy soʻz qudrati haqida

Soʻzdurki, nishon berur oʻlukka jondin,
Soʻzdurki, berur jongʻa xabar jonondin,
Insonni soʻz ayladi judo hayvondin,
Bilkim, guhari sharifroq yoʻq ondin.

Koʻngul durji ichra guhar
soʻzdurur,
Boshar gulshanida samar
soʻzdurur

Tiling birla koʻnglingni bir tut.

**SO‘Z GUHARIG‘A ERUR ONCHA SHARAF –
KIM, BO‘LA OLMAS ANGA GAVHAR SADAFA.
TO‘RT SADAFA GAVHARINING DURJI UL,
YETTI FALAK AXTARINING BURJI UL.
BOG‘CHAI DAHRKI YUZ TOZA GUL,
TOPTI QAYONKIM NAZAR ETTI KO‘NGUL...**

A.Navoiy "Hayrat-ul abror" dostoni

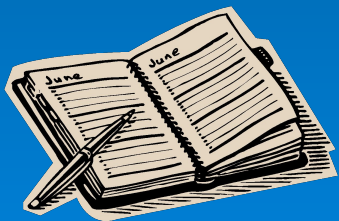

Oqil chin soʻzdin oʻzgani demas,
Ammo barcha chinni ham demak-oqil ishi emas.

Tilga ixtiyorsiz - elga eʼtiborsiz

Ogʻizga kelganni demak nodonning ishi,
Oligʻa kelganni emak hayvonning ishi.

DONOLAR SO‘Z HAQIDA

- So‘z-buyuk narsa. Shuning uchun han buyukki, so‘z bilan odamlarni birlashtirish, so‘z orqali ularni bir-birlari bilan yuzko‘rmas qilib yuborish mumkin, so‘z bilan mehr qozonish, so‘z bilan nafrat va adovatga yo‘liqish mumkin. Odamlarni bir-biridan ajratadigan so‘zni aytishdan saqlan.

L.N.Tolstoy

- Qayerdagi so‘z tirik ekan, u yerda hali ish ham o‘lmagan.

A.I.Gertsen

- So‘zdan kuchliroq narsa yo‘q. O‘tkir dalil va yuksak fikrlar safini yorib o‘tish mumkin emas. So‘z yovuzlarni yakson etadi, qal’alarni yiqadi. U ko‘zga ko‘rinmas qurol. So‘z bo‘lmasa, dunyo dag‘al kuchlar qo‘lida qolar edi.

A.Frans

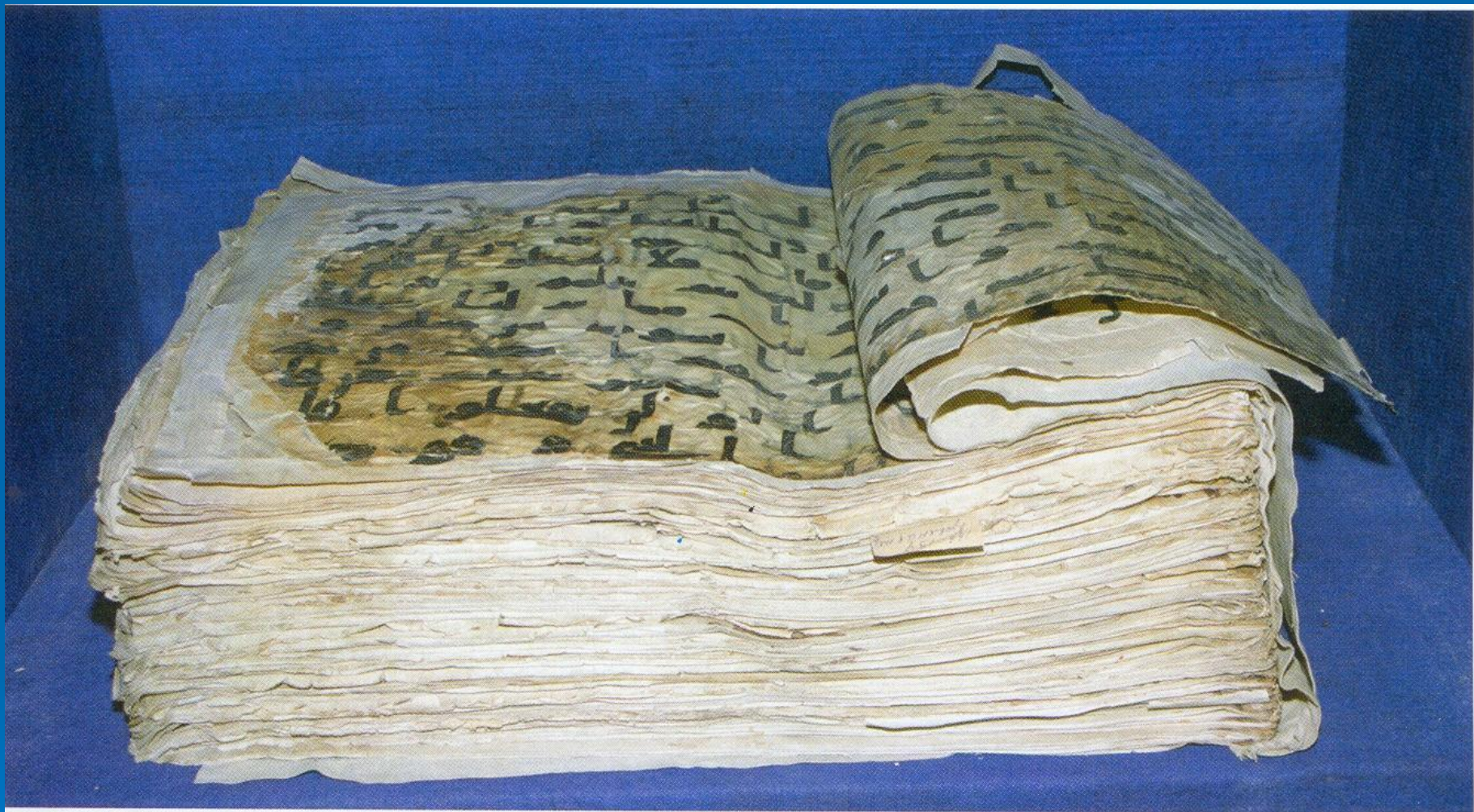
Ижтимоий-сиёсий, илмий-амалий ва бадиий журнал

1 СЕНТЯБРЬ — ЎЗБЕКИСТОН
МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ!

Men tinglagan allar yodi,
Yuragimda ilizdek botgan.
Ilk soʻzimni aytganim chogʻi,
Boshim uzra oppoq tong
otgan.

Shu yogʻduga yoʻgʻrilgan tilim,
Chashmalarda poklanib
chiqqan.
Vatan, senga qilaman taʻzim,
Sen-ku meni soʻz bilan tuqqan

Toshkent. Hazrati Imom majmuasi. Muqaddas Usmon Qur'oni

ETBORINGZUCHUN TASHAKUR!